

เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษา เรื่อง สารเสพติดโดยใช้เทคนิค
การสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

โรงเรียนเตรียมบัณฑิตพิชชาลัย

Comparison of the Academic Achievement of Health Education on Addictive
Substances by Using Peer Assisted Technique of Mathayomsuksa 1 Students at

Pitchalai Preparatory School

ธนารัตน์ ดิษโสภา

TanaratDidsopa

ครูผู้สอนกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียนเตรียมบัณฑิตพิชชาลัย

Abstract

The purpose of this study was to compare the academic achievement of Health Education on addictive substances by using peer assisted technique of the Students at Pitchalai Preparatory School. The population used was the 10 students of Mathayomsuksa1/1, studying in the second semester of the academic year 2012, at Pitchalai Preparatory School. The research tools used in this research were supplementary sheets on addictive substances and achievement tests of Health Education by using peer assisted technique. The result of the academic achievement revealed that the average score of the academic achievement pretest was while the average scores of the academic achievement posttest was 7.4, and the academic achievement tests' development value was 11.2. It is thus indicated that teaching Health Education on addictive substances by using peer assisted technique had the better academic achievement.

Keywords :Peer assisted / disaste r / addictive substances

บทคัดย่อ

งานวิจัย เรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสุขศึกษา เรื่อง สารเสพติด โดยใช้เทคนิคการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเตรียมบัณฑิตพิชชาลัย โดยการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนวิชา สุขศึกษา เรื่องสารเสพติด โดยใช้เทคนิคการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้อง 1/1 จำนวน 10 คน โรงเรียนเตรียมบัณฑิตพิชชาลัย ที่เรียนรายวิชาสุขศึกษา เรื่องสารเสพติด ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เอกสารประกอบการเรียนรายวิชาสุขศึกษา เรื่องสารเสพติด แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน – หลังเรียน รายวิชาสุขศึกษา เรื่องสารเสพติด โดยใช้เทคนิคการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนด้วย โดยคิดค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียนได้ 3.8 ค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังเรียนได้ 7.4 คิดค่าพัฒนาจากการทำแบบทดสอบได้ 11.2

คำสำคัญ: เพื่อนช่วยเพื่อน / มหันตภัย / สารเสพติด

บทนำ

วิชาสุขศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของโครงการสุขภาพในโรงเรียน ปัจจุบันคนส่วนใหญ่ต่างก็ยอมรับว่า การส่งเสริมอนามัยของสุขภาพให้ดีและสมบูรณ์แข็งแรงนั้นต้องอาศัยความรู้พื้นฐานที่สำคัญประการหนึ่ง แม้แต่ในวงการสุขภาพก็มีแนวคิดว่าการส่งเสริมบุคคลให้มีสุขภาพดีนั้น ต้องให้ความรู้มากกว่าที่จะรักษา เพราะการให้ความรู้หรือการสอนสุขศึกษาจะช่วยให้บุคคลรู้จักการป้องกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องของสารเสพติด ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในเนื้อหาวิชาสุขศึกษา กิตติบุญญาภาส,2543. ได้กล่าวไว้ว่าในปัจจุบันปัญหาสารเสพติดเป็นปัญหาที่สำคัญต่อสังคมไทยเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในเด็กวัยเรียนและวัยรุ่น จึงมีความจำเป็นต้องปลูกฝังจิตสำนึกในเรื่องของมหันตภัยจากสารเสพติดให้เด็กนักเรียนทุกคนได้รู้ถึงภัยอันตรายจากสารเสพติดและวิธีการป้องกัน ซึ่งในกระบวนการเรียนการสอนในรายวิชาสุขศึกษาก็เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนมีความสนใจ และใฝ่เรียนรู้เพิ่มขึ้น ตลอดจนสามารถนำความรู้ไปปรับใช้กับชีวิตประจำวันได้

ผู้วิจัยจึงเลือกเทคนิคการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนในรายวิชาสุขศึกษา เรื่อง สารเสพติด คือ การจัดกิจกรรมเป็นคู่หรือกลุ่มย่อย ให้ผู้เรียนมีบทบาทในการทำกิจกรรมคอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้สอนและผู้เรียน เพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาสุขศึกษา เรื่องสารเสพติด ส่วนของครูผู้สอนมีบทบาทหน้าที่เพียงผู้ให้คำแนะนำและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนจากการที่ผู้วิจัยได้ทำการสอนแบบปกติและให้ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ พบว่านักเรียนยังขาดการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม นอกเหนือจากครูผู้สอนสอนแล้ว และยังขาดแนวคิดและแนวทางการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และแก้ปัญหากระบวนการกลุ่ม ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ รวมทั้งนักเรียนที่ไม่บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ให้สามารถเรียนรู้ผ่านตามเกณฑ์ประเมินตามจุดประสงค์

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยได้เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงได้นำเทคนิคการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเข้ามาใช้ในการเรียนการสอนรายวิชาสุขศึกษา เรื่องสารเสพติด เพื่อให้ให้นักเรียนได้รับความรู้เรื่องสารเสพติดได้มากที่สุด และสามารถนำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตของตนเองได้ นอกจากนี้ยังทำให้การเรียนการสอนรายวิชาสุขศึกษา มีความสนุกสนาน ไม่เครียด มีความกระตือรือร้นมากยิ่งขึ้น และพร้อมที่จะนำความรู้ที่ตนเองค้นคว้านำมาอธิบายให้สมาชิกกลุ่มและเพื่อนในห้องฟัง เพื่อเพิ่มพูนความรู้ในรายวิชาสุขศึกษา เรื่องสารเสพติดเพิ่มขึ้น

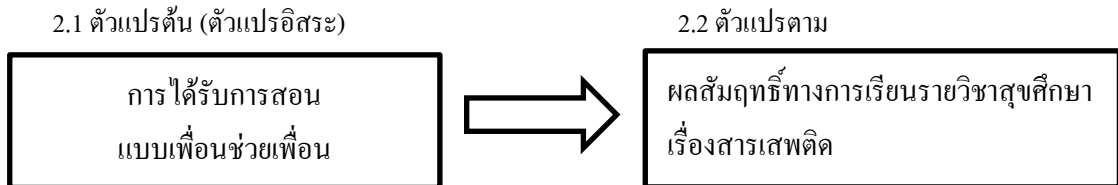
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาสุขศึกษา เรื่องสารเสพติด ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยเทคนิคการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ก่อนเรียน-หลังเรียน
2. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษา เรื่องสารเสพติด ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยเทคนิคการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนเตรียมบัณฑิตพิชชาลัย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้อง 1/1 ที่กำลังเรียนรายวิชาสุขศึกษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ซึ่งเป็นกลุ่มเจาะจงจำนวน 10 คน
2. ตัวแปร

นิยามศัพท์

1. วิธีการสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน หมายถึง เป็นการสอนแบบให้ผู้เรียนช่วยสอนกันเองโดยให้ผู้เรียนทุกคนเป็นผู้มีบทบาทในกิจกรรมการเรียนการสอน ได้ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ผู้เรียนที่มีความสามารถจะจัดกระบวนการเรียนการสอน เพื่อกระตุ้นเพื่อน ผู้สอนจะมีบทบาทในการส่งเสริม พัฒนาทักษะความสามารถของผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ ออกแบบกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนใช้ ความรู้ ความสามารถอย่างเต็มที่ มีความสุขกาย สุขใจ พร้อมทั้งจะให้ความร่วมมือช่วยเหลือเพื่อน อย่างเต็มใจ และควรสร้างแรงจูงใจเพื่อนักเรียนที่ช่วยสอนให้ได้รับผลตอบแทนทั้งรูปธรรมและนามธรรม วิธีการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน รายวิชาสุขศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการแบ่งนักเรียนออกเป็น กลุ่มๆ ละ 4 คน ที่ได้รับการเข้ากลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูง ปานกลาง และ ต่ำ คละกันในสัดส่วนที่เท่ากัน โดยให้นักเรียนผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้สอนและผู้ฟัง พร้อมทั้งช่วยกัน แสดงความคิดเห็น

2. มหันตภัยสารเสพติด หมายถึง สารเสพติดเป็นมหันตภัยร้ายแรงที่ก่อให้เกิดปัญหาทั้งต่อบุคคลครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ โดยมีความสัมพันธ์กับการเกิด โรคและอุบัติเหตุซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพ ตลอดจนความปลอดภัยของผู้เสพ อีกทั้งยังสร้างปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อผู้อื่น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ซิวัน บุญตัน (2546) นักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ทำการวิจัย เรื่องการใช้กลวิธีการเรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อเพิ่มพูนความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและการมองเห็นคุณค่าในตนเอง กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/6 ที่กำลังเรียนวิชาภาษาอังกฤษอ่านเขียน (อ 025) โรงเรียนสันป่าตองวิทยาคม อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 18 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ใช้กลวิธีการเรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและมองเห็นคุณค่าในตนเองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

ชิตา โมสิกรัตน์ และคณะ (2548) ศึกษาการพัฒนาวิธีการเรียนรู้ร่วมกัน โดยการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช โดยทำการวิจัยเชิงทดลองและพัฒนาการเรียนรู้ร่วมกัน 3 แบบ คือ 1) แบบจิ๊กซอว์ 1 (Jigsaw I) 2) ทริสตีปอินเทอร์

วิว (Three Step Interview) และ 3) สแตด (STAD) พบว่ากลุ่มทดลองที่ใช้วิธีการเรียนรู้ร่วมกัน โดยการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนทั้ง 3 แบบ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาไทยศึกษาสูงกว่ากลุ่มควบคุม(กลุ่มที่ไม่ได้เข้า

โครงการเพื่อนช่วยเพื่อน) นอกจากนี้ นักศึกษามีความเห็น่ว่ววิธีเรียนที่เหม่กับนักศึกษำในระดบมำก คื่ว วิธีเรียนแบบสแตด และเหม่กับนักศึกษำในระดบปานกลำง คื่ว ทรืสเด็บอินเทอร์วิว และจิกซอว์

นายนพดล ค่ำเรียง (2549) ของโรงเรียนอู่ทอง ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้วิธีการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนในวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/5 ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ที่กำหนดทุกคน และกิจกรรมกลุ่มทำให้เกิดบรรยากาศที่ดีช่วยให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น ตั้งใจและมีความรับผิดชอบมากขึ้น อีกทั้งยังกระตุ้นให้เกิดความสามัคคี รู้จักแก้ปัญหา ร่วมกัน9

วิธีการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เก็บในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่

1. แบบทดสอบก่อนเรียน เรื่องสารเสพติด
2. แบบทดสอบหลังเรียน เรื่องสารเสพติด

วิธีการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

1. ออกแบบ แบบทดสอบก่อนเรียนรายวิชาสุขศึกษา เรื่อง สารเสพติด
2. นำแบบทดสอบก่อนเรียนรายวิชาสุขศึกษา เรื่อง สารเสพติด ให้ผู้เชี่ยวชาญหาค่า TOC
3. นำเทคนิคการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนและแบบทดสอบก่อน-หลังเรียน นำสู่กระบวนการเรียนการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้อง 1/1

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาปัญหาและพฤติกรรมนักเรียน เพื่อนำไปสู่หัวข้อวิจัย
2. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ครูผู้สอนดำเนินการสอน เรื่องสารเสพติด โดยเทคนิคการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
4. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน
5. ครูผู้สอนเก็บคะแนนจากผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน หาค่าเฉลี่ยแล้วนำมาเปรียบเทียบ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาพรวมของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนก่อน-หลังเรียนรายวิชาสุขศึกษา เรื่องสารเสพติด ที่สอนโดยใช้เทคนิคการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน พบว่า นักเรียนมีการพัฒนาตนเองด้านการเรียนในด้านต่างๆดีขึ้น สามารถคิดวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นจากการเรียนเรื่องสารเสพติด ผลการวิจัยปรากฏว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้อง 1/1 จำนวน 10 คน โรงเรียนเตรียมบัณฑิตพิชชาลัยที่เรียนรายวิชาสุขศึกษาเรื่องสารเสพติดภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น โดยคิดค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียนได้ 3.8 ค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังเรียนได้ 7.4 คิดค่าก้าวหน้าจากการทำแบบทดสอบได้ 11.2

การอภิปรายผล

ผลจากการนำกระบวนการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมาใช้กับนักเรียนที่เรียนในวิชาสุขศึกษา เรื่องสารเสพติด ปรากฏว่าหลังจากที่นักเรียนผ่านการเรียนด้วยกระบวนการเรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนแล้วจะเห็นว่านักเรียนที่เรียนวิชาสุขศึกษา เรื่องสารเสพติด โดยใช้เทคนิคการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมีการพัฒนาดีขึ้นในหลายๆด้านนอกเหนือจากด้านความรู้ ความเข้าใจแล้ว ยังเห็นความสามัคคีในกลุ่ม และการแก้ไขปัญหาต่างๆ ตลอดจนสามารถนำไปปรับใช้กับชีวิตประจำวันของตนเองได้ดีผู้วิจัยได้ทำการทดลองใช้และนำมาปรับปรุงแก้ไขพัฒนาแล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างก่อนนำมาใช้จริงกับนักเรียนที่ไม่เข้าใจในการเรียนบางเรื่องพบว่านักเรียนมีความตั้งใจสนุกสนานกับการทำกิจกรรมร่วมกันทุกรูปแบบทุกกิจกรรมทุกแบบฝึกนักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงเกิดความพึงพอใจและมั่นใจในตนเองมากขึ้นครูคอยเสริมแรงให้กำลังใจแก่นักเรียนส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์การเรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี

เอกสารอ้างอิง

- กิตติ บุญญาภาส.2543. ปัจจัยที่มีผลต่อการป้องกันปัญหาเสพติดใน โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขต
อำเภอเชียงดาวจังหวัดเชียงใหม่. หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการเมืองและ
การปกครองมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จรรยา ลากศิริอนันต์กุล.2543.การพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการเสพยาบ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้นบ้านโป่งราชบุรี. หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต(สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกสุข
ศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ชัยยุทธ ทองสันต์.2554.รายงานการใช้บทเรียน โปรแกรมเรื่องยาและสารเสพติดวิชาสุขศึกษาชั้นประถมศึกษา
ปีที่4
- พรชัย เอี่ยมจันทร์.2552.การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสารเสพติดวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา ของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่3ด้วยวิธีการสอนแบบสถานการณ์จำลอง
- เยาวภา สถาปิตานนท์.2552.การสร้างและพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์เรื่องสิ่งเสพติด
วิชาสุขศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่1